

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Αποδόμηση στερεοτύπων

Για τις ανάγκες της συζήτησης σχετικά με τα εθνικά στερεότυπα προτείνεται προς χρήση το ακόλουθο υλικό:

• Έλληνας είναι...

Η συμπλήρωση βασίζεται σε ένα ανέκδοτο¹ από το οποίο προκύπτει η αντίληψη ότι «όλοι οι Έλληνες που δουλεύουν στο δημόσιο στερούνται εξυπνάδας ή τιμιότητας».

Όταν ο θεός δημιούργησε τα έθνη, έδωσε στο κάθε έθνος από δύο αρετές. Έτσι, έκανε τους Αμερικανούς τακτικούς και νομοταγείς, τους Γερμανούς αποφασιστικούς και μελετηρούς, τους Ιάπωνες εργατικούς κι υπομονετικούς.

Για τους Έλληνες είπε:

- Θα είναι έξυπνοι, τίμιοι και θα δουλεύουν στο δημόσιο.

Όταν τελείωσε τη δημιουργία του κόσμου, τον πλησίασε ο αρχάγγελος Γαβριήλ και του είπε:

- Κύριε, έδωσες σε όλα τα έθνη από δύο αρετές, ενώ στους Έλληνες έδωσες τρεις. Αυτό θα τους κάνει πολύ ισχυρούς και θα διαταράξει τις ισορροπίες πάνω στη γη.

- Έχεις δίκιο, Γαβριήλ. Στάθηκα απρόσεκτος κι αυτή μου η απροσεξία θα κάνει τους Έλληνες να κυριαρχήσουν σε όλο τον κόσμο. Κάτι πρέπει να κάνω αλλά δεν μπορώ να ανακαλέσω τις αρετές που τους έδωσα. Το βρήκα! Θα παραμείνουν και οι τρεις αρετές αλλά κάθε Έλληνας θα μπορεί να κάνει χρήση μόνο των δύο.

Κι έτσι κι έγινε:

Αν ένας Έλληνας είναι τίμιος και δουλεύει στο δημόσιο, δεν είναι έξυπνος.

Αν είναι έξυπνος και δουλεύει στο δημόσιο, δεν είναι τίμιος.

Κι αν είναι έξυπνος και τίμιος, δεν δουλεύει στο δημόσιο!

συνέχεια →

1. <http://www.isopoliteia.gr/index.php?page=anekdota> (26-5-2013)

• Αλβανός είναι...

Η συμπλήρωση βασίζεται σε νόμο της 4ης Ιουλίου 1886² στον οποίο διαβάζουμε ότι Έλληνες και Αλβανοί θεωρείται ότι ανήκουν στο ίδιο γένος – έθνος (ομογενείς) και έχουν ίσα δικαιώματα για την εισαγωγή τους στις στρατιωτικές σχολές.

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπε-
φασίσασμεν καὶ διατάσσομεν·
Ἐλλοθαποὶ ὧν ὁ πατήρ ἢ ἡ μήτηρ εἶναι ὁμογενεῖς,
ἴτε Ἑλλήν ἢ Ἀλβανός τῆς καταγωγῆς, ἐπιτρέπεται νὰ
εἰσάγονται καὶ ἐκπαιδεύονται ἐν τῷ Στρατιωτικῷ Σχο-
λεῖῳ τῶν Ἐυελπίδων, ὡς ἑοῦς εἰσάγονται ἐν τῷ Σχο-
λεῖῳ τούτῳ καὶ ἐκπαιδεύονται οἱ τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγέ-
νειαν κακτημένοι.

• Πακιστανός είναι...

Η συμπλήρωση βασίζεται σ' ένα άρθρο³ που αναφέρεται στην αυτοθυσία δύο Πακιστανών για να σώσουν ένα ζευγάρι Ελλήνων.

Για υπέρτατη πράξη αυτοθυσίας βράβευσε η Ακαδημία Αθηνών τους δύο Πακιστανούς οι οποίοι είχαν σκοτωθεί στην προσπάθειά τους να απεγκλωβίσουν ηλικιωμένο ζευγάρι από τις ράγες τρένου στο Κρουονέρι.

Πρόκειται για τους Hamayun Anwar και Wakar Ahmed, ηλικίας 18 και 32 ετών αντίστοιχα. Το περιστατικό σημειώθηκε στις 6 Απριλίου (2012) όταν το Ι.Χ. αυτοκίνητο, στο οποίο επέβαινε το ηλικιωμένο ζευγάρι, συγκρούστηκε με τρένο. Οι Πακιστανοί, οι οποίοι εκείνη την ώρα δούλευαν, είδαν τι συνέβη και έτρεξαν στο σημείο προκειμένου να σώσουν τους επιβάτες του αυτοκινήτου. Δυστυχώς όμως δεν πρόλαβαν και από τη σφοδρότατη σύγκρουση δεν βγήκε κανείς ζωντανός. Σκοτώθηκαν τόσο οι δύο Πακιστανοί όσο και το ζευγάρι των ηλικιωμένων.

• Αμερικανός είναι...

Η συμπλήρωση βασίζεται σε απόσπασμα από άρθρο⁴ στο οποίο αναφέρεται ότι το αμερικανικό έθνος αποτελείται από ανθρώπους που έχουν διαφορετική καταγωγή, μιλούν άλλη γλώσσα, έχουν διαφορετική θρησκεία,...

[...] Σκεφτείτε τώρα πως την ίδια περίπου εποχή η δική σας πατρίδα, οι Ηνωμένες Πολιτείες, [οι Αμερικανοί] έψαχναν να υιοθετήσουν μια γλώσσα, γιατί δεν είχαν δική τους. Όπως δεν είχαν παρελθόν ούτε και ιστορία. Έλα όμως που έπρεπε να ενοποιήσουν την πανσπερμία των τυχοδιωκτών που τις αποίκισαν, προκειμένου να συγκροτήσουν έθνος.[...]

2. Σοφινός Κώστας (1988). *Το νομικό καθεστώς της παιδικής ηλικίας και της νεότητας* (1833-1900).

3. <http://www.inews.gr/89/tin-aftothysia-dyo-pakistanon-timise-i-akadimia-athinon.htm> (26/5/2013)

4. Ζωγράφου Λιλή (1973). «Ford Foundation/ Μια επιστολή - αίτησι για επιχορήγησι», PANDERMA, τεύχος 3.

• **Άγγλος είναι...**

Η συμπλήρωση βασίζεται σε απόσπασμα από 00.52.45 έως 00.55.20 από την ταινία **“This is England”** του Shane Meadows, παραγωγή 2006⁵, στο οποίο γίνεται μια σαφής αναφορά στην εθνικιστική ιδεολογία κάποιων ομάδων και στη θέση τους ότι οι μετανάστες ευθύνονται για τα προβλήματα της Αγγλίας και γι’ αυτό πρέπει να εκδιωχθούν.

Ως ενισχυτικό στα παραπάνω παραδείγματα προτείνεται και το εξής υλικό:

1. σχετικά με τους Έλληνες το ντοκιμαντέρ «Βρωμοέλληνες» του Στέλιου Κούλογλου <http://www.youtube.com/watch?v=vdAxRjISmk4> και το άρθρο «Οι Έλληνες σπέρνουν τον τρόπο στη Νέα Υόρκη» (Ελευθεροτυπία, 21/3/1998) http://mefish.blogspot.gr/2010/01/blog-post_04.html
2. σχετικά με τα ζητήματα ελληνικής ιθαγένειας και πράσινης κάρτας στους μετανάστες, το παράδειγμα του Αντετοκούμπο: <http://www.athensmagazine.gr/portal/newsnpeople/43176#.Uj6zZD-nFcg>
3. σχετικά με τον ρατσισμό και τα Μ.Μ.Ε:

Ένας άνδρας κάνει μια βόλτα στο Σέντραλ Παρκ στη Νέα Υόρκη.

Ξαφνικά βλέπει ένα πιτ μπουλ να επιτίθεται σε ένα μικρό κοριτσάκι με πολύ άγριες διαθέσεις.

Χωρίς δεύτερη σκέψη, τρέχει προς το μέρος τους, παλεύει με το σκυλί και στο τέλος το σκοτώνει, σώζοντας ευτυχώς τη ζωή του παιδιού.

Ένας αστυνομικός που παρακολουθούσε τον πλησιάζει αμέσως και του λέει: «Κύριε, συγχαρητήρια. Είστε ένας ήρωας. Αύριο θα διαβάζετε σ’ όλες τις εφημερίδες άρθρα με τίτλους του είδους: «Θαρραλέος Νεοϋορκέζος σώζει τη ζωή μικρού παιδιού!».

- «Μα δεν είμαι από τη Νέα Υόρκη», απαντά εκείνος λαχανιασμένος από την πάλη.

- «Δεν πειράζει», του λέει ο αστυνομικός. «Τότε θα γράψουν κάτι σαν «Θαρραλέος Αμερικανός σώζει τη ζωή μικρού παιδιού».

- «Μα δεν είμαι Αμερικανός», λέει ο ήρωας. «Πακιστανός είμαι»

Ο αστυνομικός φεύγει λοιπόν χωρίς να πει κουβέντα, και την επόμενη μέρα οι τίτλοι στις εφημερίδες γράφουν κάτι σαν αυτό:

«Ισλαμιστής εξτρεμιστής σκοτώνει «Αμερικανικό» σκύλο. Πιθανές σχέσεις με τρομοκρατικές οργανώσεις ακόμη ερευνώνται».

4. *«Ό,τι είναι διαφορετικό είναι κατ’ αρχήν ύποπτο. Και σε μερικές περιπτώσεις, ακόμα και επικίνδυνο. Εξ ου και η άρνηση ορισμένων να δεχτούν να συμβιώσουν αρμονικά με άλλα έθνη, να σεβαστούν άλλους πολιτισμούς και άλλες νοοτροπίες. Γενικά αυτή η στάση έχει τις ρίζες της στον μεγαλομανή ισχυρισμό ότι είμαστε το κέντρο του κόσμου... Είναι απαραίτητο να βρούμε νέα σύμβολα, διαπροσωπικά και διαπολιτιστικά, έτσι άλλωστε είναι και η ανθρωπότητα. Σε τελική ανάλυση, ο ρατσισμός είναι μια ακόμα μορφή έλλειψης σεβασμού απέναντι στη φύση. Το να είσαι διαφορετικός, διαφέρει από το να είσαι ξένος.»* (Περιοδικό El Pais)

5. Επί πρωθυπουργίας Θάτσερ στην Αγγλία με την κοινωνική πραγματικότητα που είχε δημιουργηθεί και με τον πόλεμο στα Φώκλαντ να μαίνεται, ένα παιδάκι αντιμετώπιζε την απόρριψη των συνομηλίκων του, αλλά γίνεται δεκτό σε μια συμμορία σκίνχεντ. Ο μικρός Shaun (Thomas Turgoose) περνάει από το περιθώριο του σχολείου του στο επίκεντρο της προσοχής μιας παρέας περιθωριακών, γνωρίζει τον κώδικα επικοινωνίας και το dress-code τους. Όταν όμως επιστρέψει από τη φυλακή ένας μέλος με ακροδεξιές θέσεις, η παρέα θα χωριστεί και οι μισοί θα κατακτηθούν με εθνικιστικά παραληρήματα, μαζί κι ο Shaun, επηρεασμένος από τον πρόσφατο θάνατο του πατέρα του στα Φώκλαντ. Θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η αυθεντικά βρετανική απάντηση στο «American History X».